

Asia: VN/10508/2025

Lausuntopyyntö valtiovarainministeriön asetuksessa säädettävistä hyvinvointialueen taloustietojen toimittamiseen sovellettavista tietosisällöistä ja teknisistä kuvauksista koskien tilikautta 2026 sekä valtioneuvoston asetuksesta koskien aikatauluja

Palveluluokitukseen ehdotetut tekstimuutokset

Klikkaa ja lisää otsikko avoimelle kysymykselle

THL pitää muutosehdotuksia palveluluokitukseen tarkoituksenmukaisina. Valmisteluvaiheessa sekä lausuntopyynnön kuulemistilaisuudessa on kuultu selkeät ja vakuuttavat perustelut muutosehdotuksille.

Palveluluokitusta tulee jatkossa tarkentaa niin, että voidaan seurata sote-uudistuksen ja hallitusohjelman tavoitteen toteutumista painopisteen siirtämisestä korjaavista palveluista ehkäisevään ja ennakoivaan työhön.

- Palveluluokissa, joissa on edelleen sekä ehkäiseviä ja edistäviä toimia että korjaavia toimia, luokka voitaisiin jakaa kahtia niin, että ehkäisevien ja edistävien resurssien kehitystä voi seurata. Esimerkkinä tästä on Suun terveydenhuollon palvelut -luokka. Tähän liittyen lausuntopyynnön kohtaan Tilinpäätöstä täydentävät tiedot/HHYTT on sisällytetty THL:n erilliskysymys.
- Ehkäisevän ja edistävän työn palveluita kuvaavia palveluluokkia tulisi tarkentaa myös niihin palveluihin, joissa ehkäisevää ja edistävää työtä ei ole kuvattu, esimerkiksi mielenhyvinvoinnin tai osallisuuden edistämisen palveluluokat.

Tilinpäätöstä täydentävät tiedot/HHYTT

Selvitetään hyvinvointialueiden kykyä eritellä sosiaalihuollon taloudellisen toimintakyvyn edistämisen palvelujen (pois lukien lastensuojeluun liittyvä raha-asioiden hoito), nykyisen asiakasryhmäkohtaisen sosiaalityön ja -ohjauksen palveluluokalle kohdentamisen sijaan: kykenevätkö hyvinvointialueet erittelemään sosiaalihuollon taloudellisen toimintakyvyn edistämisen palvelut (pois lukien

lastensuojeluun liittyvä raha-asioiden hoito) asiakasryhmäkohtaisilta sosiaalityön ja -ohjauksen palveluluokilta erilliselle palveluluokalle ja jos, niin mitä kohdistussääntöjä käyttävät erittelyssä?

-

Selvitetään päihdekuntoutujien laitospalvelun osalta, kykenevätkö hyvinvointialueet erittelemään päihdekuntoutujien sosiaalihuollon ja terveydenhuollon laitospalvelun ja jos, niin mitä kohdistussääntöjä käyttävät erittelyssä? Lisäksi selvitetään mitä kustannuksia hyvinvointialueet ovat nykyisin kohdentaneet palveluluokalle 2452 eli ovatko hyvinvointialueet raportoineet palveluluokalla 2452 sekä sosiaalihuollon että terveydenhuollon laitospalvelun kustannukset vai vain sosiaalihuollon laitospalvelun vai vain terveydenhuollon laitospalvelun kustannukset ja mitä kohdistussääntöjä ovat käyttäneet raportoinnissa?

-

Nykyisellään suun terveydenhuollon perustason ja erityistason palvelut kohdennetaan palveluluokalle 2545 Suun terveydenhuollon palvelut. Kykenevätkö hyvinvointialueet tuottamaan eurotiedot suun terveydenhuollon edistävän (ennaltaehkäisevän) ja korjaavan työn HHYTT-erillistietopyyntöön, ja jos, niin mitä kohdistussääntöjä alueet käyttävät erittelyssä?

-

Uusi tietokokonaisuus: Investointisuunnitelma HHIS

Klikkaa ja lisää otsikko avoimelle kysymykselle

THL kannattaa hyvinvointialueiden ja hyvinvointiyhtymien investointisuunnitelmien raportoinnin lisäämistä pakolliseksi raportointikokonaisuudeksi. Muutos mahdollistaa suunniteltujen ja toteutuneiden investointimenojen tarkastelua rinnakkain. Samalla se edistää suunniteltujen investointien tarkastelua suhteessa kansallisiin tavoitteisiin.

THL katsoo, että investointisuunnitelman omaan taseeseen toteutettavien investointien olisi hyvä täsmätä alueen HTAS-raportointikokonaisuudessa esitettyihin investointimenoihin.

THL huomauttaa, että liitteen 6 Hva investointisuunnitelmien perustelut ja tietokenttäkuvaukset, luvun 2.1 Investointisuunnitelma-taulukko kohdassa 7. Pääasiallinen palveluryhmä esitetyt kokonaisuudet vaativat tarkennusta. Palveluryhmä Muu sosiaali- ja terveystoiminta viittaa kumottuun Tilastokeskuksen tehtäväluokitukseen, joka purettiin osana taloustilastouudistusta palveluluokakohtaiseen raportointiin siirryttäessä. THL pyytää arvioimaan onko palveluryhmän sisällyttäminen raportointiin jatkossa tarkoituksenmukaista. THL pyytää arvioimaan myös palveluryhmän Sosiaali- ja terveydenhuolto tarkoituksenmukaisuutta, sillä HHTPP-raportointikokonaisuuden h-t06-osakokonaisuudessa Investointierittelyt palveluluokittain summataso Sosiaali- ja terveydenhuolto yhteensä ei ole pakollinen raportointitaso.

THL huomauttaa myös, että liitteen 6, luvun 2.1 kohdassa 7. esitetyissä palveluryhmissä ei ole huomioitu muutoksia HHTPP-raportointikokonaisuuden h-t06-osakokonaisuuden summatasojen nimissä:

- Erikoissairaanhoito
- Hallinto- ja tukipalvelut
- Iäkkäiden sosiaalipalvelut
- Lastensuojelun, lapsiperheiden ja perheoikeudelliset sosiaalipalvelut
- Muu sosiaali- ja terveystoiminta
- Pelastustoimi
- Perustason vuodeosastohoito ei ole voimassa oleva nimi. Muutettu nimi on Perusterveydenhuollon vuodeosastohoito.
- Perusterveydenhuollon avohoito
- Päihde- ja mielenterveyskuntoutujien palvelut on esitetty muutettavaksi tilikaudelle 2026 seuraavasti: Päihde-, riippuvuus- ja mielenterveyskuntoutujien palvelut. (HHTPP-raportointikokonaisuuden h-t06-osakokonaisuuden summatason Päihde- ja mielenterveyskuntoutujien palvelut yhteensä nimimuutos oli jäänyt pois vuoden 2025 AURA-muutoksista, mutta on korjattu tämän lausuntopyynnön (vuoden 2026) taulukkomalliin.)
- Sosiaali- ja terveydenhuolto
- Suun terveydenhuollon palvelut
- Vammaisten sosiaalipalvelut ei ole voimassa oleva nimi. Muutettu nimi on Vammaisten henkilöiden sosiaalipalvelut.
- Yleiskatteisen rahoituksen ulkopuolinen toiminta, yleisen toimialan tehtävät
- Useita palveluryhmiä

THL pyytää myös tarkistamaan HHIS-raportointikokonaisuuden osakokonaisuudet. Lausuntopyynnön taulukkomalli HHIS sisältää vain yhden taulukon, hs-t01 Investointisuunnitelma., vaikka lausuntopyynnön liitteen 6 Hva investointisuunnitelmien raportoinnin perustelut ja tietokenttäkuvaukset luvussa 2 Hyvinvointialueiden investointisuunnitelmien raportoinnin tietokenkäkuvaukset kerrotaan seuraavasti: 'Investointisuunnitelmien taloustietojen raportointi koostuisi kahdesta eri taulukosta investointisuunnitelmat ja pitkäaikaisen lainan tarve. ... Ensimmäisen taulukon tarkoituksena on tarjota rakenteellinen raportointipohja hyvinvointialuelain 16 § mukaiselle investointisuunnitelmalle, minkä katsotaan helpottavan tietojen raportointia (valmis yhtenäinen pohja) ja parantavan käyttöä lisäämällä tietojen yhdenmukaisuutta sekä vertailtavuutta alueiden välillä. Toinen taulukko puolestaan on tarkoitettu hyvinvointialuelain 15 § mukaiseen lainanottovaltuuden laskennan sekä 16 §:n mukaisen investointisuunnitelman sekä lainanottovaltuuden ristiriitaisuuden tarkastelun pohjaksi. Tieto mahdollistaa lainanottovaltuuden laskennan automatisoinnin, kun tiedot yhdistetään nykyisin HTAS-raportoinnin osana kerättävään lainanottovaltuuden käyttötietoon.'

Kaikki muut ehdotetut muutokset

Klikkaa ja lisää otsikko avoimelle kysymykselle

THL pitää muutosehdotuksia tarkoituksenmukaisina. Valmisteluvaiheessa sekä lausuntopyynnön kuulemistilaisuudessa on kuultu selkeät ja vakuuttavat perustelut muutosehdotuksille.

Valtioneuvoston asetus hyvinvointialueiden toimittamiseen aikatauluista

Kommentit valtioneuvoston asetuksella annettaviin uusiin raportoinnin aikatauluihin

THL pitää muutosehdotuksia VN:n asetukseen tarkoituksenmukaisina. Lausuntopyynnön kuulemistilaisuudessa sekä liitteen 9 muistiossa on esitetty selkeät ja vakuuttavat perustelut muutosehdotuksille.

Muut huomiot

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) kiittää mahdollisuudesta lausua valtiovarainministeriön asetuksessa säädettävistä hyvinvointialueen taloustietojen toimittamiseen sovellettavista tietosisällöistä ja teknisistä kuvauksista koskien tilikautta 2026 sekä valtioneuvoston asetuksesta koskien aikatauluja. Hyvinvointialueiden taloustiedot ovat THL:lle tarpeellisia lakisääteisten tehtävien toteuttamiseksi. Nämä tehtävät on määritelty laissa Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksesta (668/2008), laissa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021) sekä laissa hyvinvointialueiden rahoituksesta (617/2021).

THL on ollut aloitteellinen sosiaali- ja terveydenhuollon muutosehdotuksia koskien oman lakisääteisten tehtäviensä perusteella sekä osallistunut muutosehdotusten valmisteluun ja käsittelyyn valtiovarainministeriön johtamassa (VM) kuntien ja hyvinvointialueiden raportointien tietojen tietomäärittelyjen ylläpidon yhteistyöryhmässä (TATITYY).

THL pitää esitettyjä muutosehdotuksia perusteltuina ja tarkoituksenmukaisina sekä myös tarkkaan punnittuina muutosehdotusten valmisteluvaiheessa. THL:lla on muutama lisämuutosesitys THL:n asiantuntijoiden esiintuomana tämän lausuntokierroksen yhteydessä. Nämä asiat on kuvattu yksityiskohtaisemmin lausunnon kohdissa Palveluluokitus ja Uusi tietokokonaisuus: Investointisuunnitelma HHIS.

Tilinpäätöstä täydentävät tiedot/HHYTT: THL pitää muutosehdotuksia HHYTT-raportointikokonaisuuteen tarkoituksenmukaisina. Valmisteluvaiheessa lausuntopyynnön kuulemistilaisuudessa on kuultu selkeät ja vakuuttavat perustelut muutosehdotuksille.

Muut huomiot: THL:llä ei ole muita huomioita valtiovarainministeriön asetuksessa säädettävistä hyvinvointialueen taloustietojen toimittamiseen sovellettavista tietosisällöistä ja teknisistä kuvauksista koskien tilikautta 2026.

Tuukkanen Seija
Terveystieteiden tutkimuskeskus - THL